

## Waraga ya Bölis ma co Afosus Tafa'da tumma

Bölis arigiri ada waraga a kadu ma kaniisa ka Afosus anya mo ka 'büdhülü tiya ana eere 'bitingngö a'da Türkiya mo. Bölis aganna ka Afosus a nagürüünü kiidoona adünnü tumma ma İnjiili a kadu tamma ka Almasihi kadhabbu kaadha katümmü eema ma masala ma Artamis (Kadafiini 19).

Bölis arigiri ada waraga co kadu ma Afosus a'da unngo ka pabuusu ka Rööma (Afosus 3.1). Arigiri iki a'da naganuuru kanda afa-radene ya ara eema nye'd'de tanna ka niisö ma Almasihi. Ka kadu kanda uruna Yasu keere kara ta ungodho ka Almasihi kada kadu ka ungodho. Bölis eema nja tanno iiri waraga no a'da kasaasa ajeene kiicolo ka nanggeedi nja kadu könö kaadha ka taneene ma 'billi no ma korokoro nja tam'baga, kaneene taneene ma timin'da nja 'bangnga nja tafa ka tatoroko tanno kadu dhidha.

### *Töøjülü*

<sup>1</sup> Waraga ö'dö ndama Bölis tafiiini ya Yasu Almasihi a tasaasa ma eedi tiya Masala na ungu co kadu ma kaniisa no ka Afosus no nja tanno amma ka Yasu Almasihi no.

<sup>2</sup> A Masala ma Pupa tiya aja nja Uugaara Yasu Almasihi, tanangnga türü aaga nja ta'diila.

### *Baraka ma koronggore ka Almasiihi*

<sup>3</sup> Kada nangnga ta'diila a Masala nja Pupa tiya Uugaara tiya aja Yasu Almasiihi manangnga baraka ma koronggore angnga, baraka ya Almasiihi ka 'dotombo'do.

<sup>4</sup> Masala magesse angnga ka Almasiihi a'da müfürü tarü'bü 'büdhülü amang kaja tinsili a'da taalo hetti kide kidha moonno ka tasaasa.

<sup>5</sup> Masala milli ka takiki a'da oogo tümmü angnga kada laala tiya oono ana Yasu Almasiihi oogo masaasa ka eyi tiya oono.

<sup>6</sup> Kadagafünügü Masala ko'do ka türü tanno oono yoono ka anangnga angnga a'da taalo faana kide ka 'Bii'bala tiya oono ka asaasa i'i ya.

<sup>7</sup> Kagoolonadene angnga ana eriidö tiya iini ma taagala tatoroko aja ka oona, a tüüsü ma türü tanno oono

<sup>8</sup> yoono ka anangnga angnga ka tadhabbu ma ta'dara tanno oono nja tussu eema.

<sup>9</sup> Eema ya Almasiihi ka tagüünü, Masala mala fiini ma eema tiya oono ya küdhü ya angnga.

<sup>10</sup> Linggo na Masala kara tatiimö eege ka uuru miini kono ka tö'dö ana eema tiya oono ka tarü'böönö no nye'd'de ya ka 'dotombo'do ya nja tanno ka 'büdhülü ka niisö tanno Almasiihi tiya Uugaara ya.

<sup>11</sup> Masala magesse angnga afe'de manangnga angnga kada unggodho ka Almasiihi, kudumma oono masaasa tüünü nggeege. Oogo magüünü eege nye'd'de afa moonno ka asaasa kungngo.

<sup>12</sup> Kada kafünügü töyeene na Masala ko'do angnga na kindhigü oogo jiddi ma 'billi no, ana eere ma Almasiihi.

<sup>13</sup> Aaga afe'de aaga ka kadu tanno Masala ka taföönyö tumma ma timin'da, tumma na 'diila no toolona aaga no aaga tamma aaga tabünnü hitimi a Koronggore ya Insili ya oono ka tatiraana ya.

<sup>14</sup> I'i yungngo afaana maaja kara takarna kide idhi a Masala tafa kadu noono ma tafünügü oogo ko'do ka tïdhindhï tanno oono.

*Tamana ta'diila nja tafara ka Masala*

<sup>15</sup> I'i yungngo eede ka taföönyö tamma naada ka Uugaara Yasu nja tasaasa tanno ada ka kadu ma kaniisa in'dilï kungngo.

<sup>16</sup> Namana a'a ta'diila a Masala 'bucca kudumma aaga turi kungngo nagïïgi tumma aaga eede ka teema nja Masala.

<sup>17</sup> Nasaasa a'a Masala mo Uugaara tiya aja Yasu Almasiïhi, Pupa ma tïdhindhï, a'da manangnga koronggore ma ta'dara adele i'i aaga amang kada tussu oogo tussu ma timin'da.

<sup>18</sup> Nafara a'a ka Masala a'da aaga tafa'da nang-güüdü naada amang kada tiji töyeene noono amang kada tussu tïndhïgi noono ka ümmünü aaga iini no, eema yoono kara tanangnga angnga no ma kaniisa no,

<sup>19</sup> türü noono na iïdhindhï no alinggo kaja ka oona angnga na amma ka türü tanno alinggo kaja no a türü na Masala na ii'baana no

<sup>20</sup> noono ka tagalinggo ka Almasiïhi kono ka fiki'dö i'i ka inde manangnga i'i ka temmi kono ka nïisö ma kuri ka 'dotombo'do.

<sup>21</sup> Almasiïhi yungngo ko'do ma tauugaara nja türü nja türü nja tauugaara, i'i ya uugaara ma

eema nye'd'de ka 'büd'hülü tiya. Ara ta uugaara ma tiya ara tö'dö ya afe'de.

<sup>22</sup> A Masala tanangnga eema iini ka uune in'dil'i mümmü i'i kada üüdü ma eema in'dil'i ma kaniisa.

<sup>23</sup> Kaniisa oogo ma tuu'da tanno Almasiihi madigi i'i, i'i yungngo adigi eema nye'd'de.

## 2

### *Tefe ka 'di ka Almasiihi*

<sup>1</sup> A 'billi kakaaya aaga ka tatoroko nja tam'baga tanno ada,

<sup>2</sup> kisi aaga ka eema ma 'büd'hülü keere aaga tamma ka tumma ma uugaara ma türü ma koronggore tiya toroko ya ka 'dotombo'do, koronggore na ümmü kadu no anu ka Masala no.

<sup>3</sup> Angnga nye'd'de kafeene angnga nja eene, angnga taganeene taneene ma 'büd'hülü angnga tagalinggo eema ya toroko ya nja eene ma tasaasa eema ma nanggüüdü tanno aja, angnga ka laala ma tagoroo'bo, ara angnga tapusu adene afa türeene ma kadu.

<sup>4</sup> Lakiini 'bangnga ma Masala ma dhabbu nja tasaasa tanno oono nja angnga dhabbu no.

<sup>5</sup> Mafiki'dö angnga ka inde nja Almasiihi a'da asa angnga takaaya ka tatoroko tanno aja. A türü tanno Masala, kaduna aaga toolonadene.

<sup>6</sup> Mafiki'dö angnga nja Yasu Almasiihi man-angnga angnga ka temmi nja iini ka 'dotombo'do.

<sup>7</sup> Ara tö'dö ka nagürüünü tanno ara tö'dö no, a türü tanno oono a 'bangnga tammo oono maala angnga ka Almasiihi mo.

8 A türü tanno Masala ka tuna aaga toolon-adene a tamma, taalo ndama aaga lakiini Masala manangnga aaga.

9 Taalo linggo naada eege kamiini, lakiini linggo na Masala eege kamiini i'i'di ömö'di könö tabbü 'daniisö iini.

10 Masala marü'bü angnga, karü'bü adene angnga ka Almasihi Yasu ma linggo ma eema tiya a'diila ya, ya Masala ka takindinaana kaja ku'bu ka dhidha amang kaja talinggo.

### *Angnga ka unggodho ka Almasihi*

11 Nggeege kussu aaga a'da taalo aaga ka Yahüüdü dhorro, Yahüüdü keema a'da eege karadene ka tuu'da no taalo kummü aaga kada kadu ma taradene.

12 Kaganeene aaga 'billi a'da taalo aaga kussu Almasihi kagu'b'ba aaga ka kadu ma Israyil ku'bu, aaga ta kölöge aaga taalo kakete ka timi'di tumma tanno Masala ka takiki no. Kaneene aaga ka 'büdülü tiya a'da taalo tindhigü kada a'da taalo Masala kada.

13 Lakiini 'bitingngö ka Yasu Almasihi asa aaga takete ana eriidö tiya Almasihi a'da kagu'b'ba aaga.

14 Almasihi i'i yungngo ata'diila anangnga Yahüüdü nja kadu tanno taalo ka Yahüüdü no kada unggodho, ürrüdü ndhiidhö ma takirimü na aganna kene ka söödö ya.

15 I'i aadha ka seriye nja tumma miini nja linggo miini ka tuu'da tanno iini, eedi yiini a'da adina ömö'di öccö unggodho ana ka kadu tanno eera no ka eyi tiya iini ma tüünü ta'diila.

<sup>16</sup> Indinaana eege ku'bu a teera meene nja Masala ana salii'bi tiya iini, ürrüdü ndhiidhö ma kirimi, uuraana kadu ka oona nye'd'de ka tuu'da kada ungodho.

<sup>17</sup> Almasihi ö'dö adageema ka tumma ma ta'diila aaga na kajeene no kaku'b'ba ka Masala no nja ta'diila ka kadu tanno akete no.

<sup>18</sup> Angnga nye'd'de kungngo, kajeene nja Yahüüdü ana eere ma Almasihi ara angnga tagöö'dö a Korongore ungodho kidha ma Pupa.

<sup>19</sup> Ndama uuru tanno taalo aaga ka kölöge taalo ka kafala afe'de aaga nja kadu tanno Masala ka ungodho aaga kadu ma 'di tiya Masala.

<sup>20</sup> Karü'bününja aaga ka kadese tanno kadafiini nja nagane'bi a misi ma kadese a'da Yasu Almasihi ka eyi tiya iini.

<sup>21</sup> I'i yungngo anangnga tarü'böönö ka tümümü ajeene nye'd'de inggiridene anangnga i'i kada la ma Masala ya insili ya.

<sup>22</sup> Aaga nja iini afe'de karü'bü adene aaga nja iini amang kada ta'buugu ma taneene ya Masala kadanna kide a korongore ya.

### 3

#### *Bölis alaana kajeene*

<sup>1</sup> Kudumma tumma tanno a'a na Bölis, a'a na ka pabuusu tiya Yasu Almasihi kudumma aaga na kajeene no.

<sup>2</sup> Kussu aaga tumma na türü tanno Masala ka anangnga a'a ka üüdü ma aaga no.

<sup>3</sup> Madele taküdhü ma linggo tanno oono a'a tiya eede ka tarigiri ada aaga idhilli ka dhidha ya kungngo.

<sup>4</sup> Üürü kagööri aaga tumma neede ka tunggu aaga no ara aaga tussu a'da nussu a'a taküdhü na Almasiihi.

<sup>5</sup> Taalo ömö'di ma tussu tumma küdhü no, idhi a Koronggore ya Masala tadirina a kadafiini tanno Masala na insili no nja nagane'bi.

<sup>6</sup> A taküdhü no, eege ana eere ma İnjüli, ara kajeene toso ka takarna ka eema nja İsrayil, ka ungodho ka tuu'da, kosso ka timi'di tumma ka Almasiihi Yasu.

<sup>7</sup> A'a na ömö'di ma linggo ma İnjüli tammo a türü ma eema tiya Masala ka anangnga a'a ya a linggo ma türü tanno oono.

<sup>8</sup> A'a nungngo nadhilli ka kadu ma Masala ka teene nye'd'de, Masala manangnga türü no a'a a'da nalaana kadu na taalo ka Yahüüdü no, taalo ndhiginö ka tüüsü tanno Almasiihi.

<sup>9</sup> A kadu nye'd'de tussu linggo na Masala na küdhü no kümmü oono ma 'billi ma Masala ka tarü'bü eema in'dili.

<sup>10</sup> A naguuru na 'bitingngö no ana kaniisa a naguugaara nja naguugaara ka 'dotombo'do kussu ta'dara noono ka eema kadhoonyo nye'd'de kungngo.

<sup>11</sup> Masala magalinggo kungngo a tussu kide tanno oono ka tagüünä ma 'billi ana eere ma Masala tiya aja Yasu Almasiihi.

<sup>12</sup> Tamma kini naaja no ara angnga tana rüsü ma takete ka Masala a'da taalo ri'ba a tagu angnga.

13 Nīkīrī a'a ka tiki aaga a'da, aaga tafa tadinigöögö kudumma dhügürü tiya eede ya ka üüdü ma aaga i'i agala ka'diila nja aaga adha.

### *Bölis afara ka Masala*

14 Kudumma a tumma tanno, na a'a tüürü ku'bu ana küüge nafara ka Masala Pupa yaaja.

15 I'i yungngo a kadu tanno ka 'dotombo'do no nja 'büdhülü ka'duga eere yiini.

16 Nasaasa a'a Masala ma türü ma tīdhīndhī tiya oono a'da manangnga türü ma Koronggore tiya oono kada ka oona.

17 A'a nafara ka Masala a'da Almasiīhi anna kada ka nanggeedi a tamma. A'a nafara ka Masala a'da aaga tarīgī uune caa'bu dhorro, aaga takīdhō ka tasaasa,

18 Nye'd'de nja kadu tanno Masala kaana türü ma tussu tadhabbu nja tadhonggoro nja ta'doogo nja ta'buugu a tasaasa na Almasiīhi kada eege kamiini.

19 Aaga tussu tasaasa na Almasiīhi agii'bi tussu eema amang tadigine ana eema nye'd'de ya Masala ka tigaana ya.

20 Fa ka Masala manangnga türü malinggo kaja ka oona, oogo mambaanya talinggo eema dhabbu adagii'bi nīimō yaaja ka asaasa ya.

21 Tīdhīndhī kungngo oono ka kaniisa nja Yasu Almasiīhi ka sere in'dīlī, turi ta'billi! Amiin.

## 4

### *Ta unggodho ka tuu'da ma Almasiīhi*

1 A'a nanna ka pabuusu kudumma linggo ma Uugaara, nasaasa aaga a'da aaga taneene



taneene afa ma tanno Masala ka tagümmünü aaga iini no kungngo.

<sup>2</sup> Aaga tiicolo aaga ta'diila nja kadu aaga tidhi oona ku'bu aaga tūmmünügü njaana ko'do dhadha a tasaasa ajeene.

<sup>3</sup> Aaga kardha ku'bu aaga tafa kada ungodho ka Koronggore a tami'daana ma ta'diila.

<sup>4</sup> Kudumma aaga ka tuu'da ka ungodho a Koronggore ungodho afa ma Masala ka tagümmünü aaga ka tidhi oona ku'bu ka ungodho ya Masala ka tagümmünü aaga ya.

<sup>5</sup> Kudumma Uugaara ma ungnö ada ma ungodho a tamma ka ungodho a tambeese ka ungodho.

<sup>6</sup> A Masala ma ungodho Pupa ma kadu nye'd'de alinggo ada eene in'dili kungngo i'i aneene nja eene in'dili.

<sup>7</sup> Lakiini Almasihi amana türü a kadu töccö ana kaja tamana ma faka tammo eene ma linggo tamana miini ka asaasa.

<sup>8</sup> Afa ma sorne ka tiki,  
 "Kini ka sirö coo'do ka 'dotombo'do  
 a'duga kasaga nja iini kadhabbu  
 adamana eema a katadü'd'dü."

<sup>9</sup> Minna i'i yungngo ana eere a'da, "asirigö coo'do ka 'dotombo'do" ungnö? I'i ya iki a'da i'i ya öö'dö ka 'büdhülü ka ta'buugu ka dhidha.

<sup>10</sup> Yasu ka eyi tiya iini yungngo öö'dö ku'bu asirigö coo'do ka 'dotombo'do ma tadigi 'buugu nye'd'de ana oona miini.

<sup>11</sup> I'i yungngo ümmünü kadu könö kada kadafiini, könö kada nagane'bi, anno tema

tumma ma Īnjūili, anno ta ka'boge, anno ta katalaana.

<sup>12</sup> I'i ya agüüni nggeege amang kene tindi-naana kadu ma Masala ku'bu nye'd'de ka linggo ma kaniisa ma tarü'bü tuu'da na Almasiihi.

<sup>13</sup> Amang kaja tala ta ungodho ka tamma nja tussu 'Bii'bala ma Masala, kada ömö'di kadigine, angnga ma tala tadhonggoro na Almasiihi.

<sup>14</sup> Amang kaja tafa taga laala a tanya ma talaana tanno atoroko no tafa tagürünü eege ko'do a kadu tiisini eege ana ünggü ma tanangnga eege ka taama.

<sup>15</sup> Lakiini angnga tageema tumma ma timin'da a koronggore ma tasaasa angnga taginggiridene ka eema in'dili ana Almasiihi i'i ya üüdü ya.

<sup>16</sup> I'i yungngo anangnga tuu'da ka tümümü ajeene kimi'dinjaana koono nye'd'de, a 'dakeyi alinggo linggo niini, a tuu'da tinggiridene nye'd'de, a tarü'böönö miini ta ungodho a tasaasa ajeene.

### *Taneene na 'diila no ka Almasiihi*

<sup>17</sup> Nggeege ara a'a tiki aaga ana eere ma Uugaara Yasu aaga fa taneene afa kadu ma 'büdhülü kadu no adinigöögö ma tam'baga no.

<sup>18</sup> Eege kungngo ka kisinsoro taalo kaföönyö tumma na Masala a tam'baga tanno eene a takidhö ka nanggeedi tanno eene kagu'b'ba ka taneene tanno Masala.

<sup>19</sup> A modolo taalo magu eege kummünü nanggeyi neene ka temelö nja füngngö nja iiya kadhoonyo nja tallogo taalo küüsü kide.

<sup>20</sup> Lakiini taalo tumma na Almasiihi yungngo ada ka talaadene kide ya i'i ya miini.

<sup>21</sup> Timin'da aaga kaföonyö tumma miini aaga takalaadene talaana ma timin'da no ka Yasu no.

<sup>22</sup> Aaga aadha ka taneene tanno illi no, aaga ungu eema ya toroko ya illi ya keere eema ma tuu'da ya iisiinidene no a taga'dadene ya.

<sup>23</sup> A aaga padaga oona keere aaga tinsili ka nangeedi nja nanggüüdü.

<sup>24</sup> Aaga agirni ömö'di ya issi ya ada ka oona ya Masala ka tarü'bü i'i ya kafeene nja oono ya ka'diila nja tinsili nja timin'da ya.

<sup>25</sup> I'i yungngo ada kara taadha ka korokoro, ömö'di ana kada teema tumma ma timin'da nja tööje kudumma aja kada ungodho ka tuu'da na Almašiihi.

<sup>26</sup> Üürü kagoroo'bo aaga, aaga fa tüüni tatoroko, aaga fa tafa ka ndanaaya ka 'dinggö caa'bu a'da kagoroo'bo aaga.

<sup>27</sup> Aaga fa tafa'da fiini a Ebliisi.

<sup>28</sup> Ömö'di ya tanyooro ya aadha ka nyooro, lakiini fa kini adhügürü a linggo ana iisine tanno iini ana eema, amang kini tinya a kadu tanno eema ka titaalo kene no.

<sup>29</sup> Aaga fa tindiri tumma na toroko no illi tumma na 'diila ma tindinaana kadu ku'bu no, na kadu kasaasa taföonyö no.

<sup>30</sup> Aaga fa tanangnga Koronggore ma Masala ya Insili ya ka agoroo'bo a taneene tanno ada no, i'i abbünnü hitimi kada ka oona kada tanno iini ma uuru ma toolonadene.

<sup>31</sup> Aaga aadha ka kirimi nye'd'de nja midhi nja koro'bo nja tagoroo'bo nja tiidhaana ka oona nja teelaana nja eema tiya toroko ya 'do.

<sup>32</sup> Aaga faana ka oona a ta'diila nja 'bangnga, aaga afa ka kadu tanno alinggo tatoroko ana aaga no afa ma Masala ka afa kada ana kada ka tamma ka Almasihi.

## 5

### *Taneene ka töyeene*

<sup>1</sup> Aaga aneene afa ma Masala kungngo kada laala tiya asaasadene.

<sup>2</sup> Aaga ungeene ka fiini ma tasaasa ajeene, fiini ya Yasu Almasihi tiya asaasa angnga ya, üpü eyi yiini co ka üüdü ma angnga kada niimö ma tirri ya eedhenja a Masala a ndhiigö miini tü'd'dü ka ti'd'di.

<sup>3</sup> Lakiini temelö nja linggo ma nyoro nja tallogo nye'd'de kungngo taalo kama teemadene kada ka söödö aaga na kadu tanno Masala no.

<sup>4</sup> Tindiri tumma na toroko no nja ker'de ker'de nja tam'baga taalo ka'diila nja aaga illi tamana ta'diila nja tafünügü Masala ko'do.

<sup>5</sup> Kussu aaga a'da ömö'di ya atemelö nja eema tiya toroko ya nja tallogo i'i afeene nja ömö'di ya ümmü masala ma 'büdhülü taalo ara takarna ka tauugaara ma Almasihi nja Masala.

<sup>6</sup> Aaga fa tafa ka ömö'di könö iisini aaga a tumma tanno atoroko no kudumma eene kara tanangnga tagoroo'bo ma Masala kara tala kadu no taalo kaföönyö tumma noono no.

<sup>7</sup> Nggeege aaga fa taneene nja eene 'do.

<sup>8</sup> Kaganna aaga ka ndüüli ka dhidha a 'bitingngö sa aaga tanna ka töyeene ma Uugaara, asa aaga aneene taneene ma laala ma töyeene.

9 Kudumma tööyö ma töyeene unngo ka eema tiya a'diila ya nye'd'de ka tinsili nja timin'da.

10 Aaga alaadene ka eema tiya Uugaara ka asaasa ya.

11 Aaga fa toso ka linggo ma ndüüli na toroko no, lakiini aaga unngu eege kürö ndama iini kaco ka töyeene adha.

12 Eema ya kadu na taalo kaföönyö tumma na Masala kalinggo ka küdhü no magu modolo unngo ma teema iini.

13 Lakiini nïimö ya agalinggo adene ka küdhü ya, a kadu kara tjöögö iini kö'dö kürö ka töyeene.

14 Nïimö ya ijidene ya i'i ya töyeene, kudumma iini ka tiki,

“Ajeene o'o na arigide no,  
fiki'dö ka kadu tanno aaya no ka söödö,  
amang ka Almasihi töyeene ada küdü ka oona.”

15 Aaga adinö ko'do dhorro aaga taneene taneene ma kadu tanno 'dara no, taalo taneene ma kadu tanno nagaaga no.

16 Aaga 'digaana 'bitingngö aaga tüüni eema ya 'diila ya, kudumma naganuuru tanno, taalo ka'diila in'dili kungngo.

17 Aaga fa taneene kada nagaaga, lakiini aaga tussu nïimö ya Uugaara ka asaasa ya.

18 Aaga fa take ka ngeeli ma taga'da aaga ka nanggüdü, lakiini aaga ticine a Koronggore ya.

19 Aaga eema a tumma ma tüüsü ma sorne nja natüüsü ma koronggore, aaga üwe tüüsü aaga tafünügü Uugaara ko'do ndama nanggeedi ka teene.

<sup>20</sup> Aaga amana ta'diila a Masala tammo Pupa mo ka eema nye'd'de ana eere ma Uugaara tiya aja Yasu Almasiihi.

*Iiya nja naganyori tanno eene*

<sup>21</sup> Aaga föönyö ana tumma ka oona dhadha a ri'ba ma Almasiihi.

<sup>22</sup> Iiya, aaga föönyö eema ya naganyori tanno ada afa maada ka föönyö eema ya Uugaara kungngo.

<sup>23</sup> Kudumma miide i'i ya üüdü ma aka afa Almasiihi kada üüdü ma kaniisa kungngo, i'i yungngo oolona kaniisa oogo ma tuu'da tanno iini.

<sup>24</sup> Afa ma kaniisa ka föönyö tumma na Almasi-  
ihi, fa ka iiya ka föönyö eema na naganyori tanno eene ka eema nye'd'de kungngo.

<sup>25</sup> Nagiide, aaga asaasa iiya naada afa ma Almasiihi ka asaasa kaniisa kungngo üpü eyi yiini co ka üüdü moonoo.

<sup>26</sup> Anangnga oogo ka tinsili aagala oogo ka oona a 'biidi ma tumma ma tagunaana.

<sup>27</sup> Amang kini ta'duga oogo ma eyi tiya iini kada kaniisa ka a'diila a'da taalo nïimö ya toroko ya kide, a koola titaalo kide a mirindhi titaalo kide alla nïimö ya nyoro ya kide, lakiini minsili a tatoroko titaalo kono ka oona.

<sup>28</sup> Nggeege afe'de fa ka nagiide ka asaasa iiya neene afa meene ka asaasa oona neene kungngo, ömö'di ya asaasa aka miini asaasa eyi yiini.

<sup>29</sup> Taalo ömö'di ma tanu ka tuu'da tanno iini, lakiini anaana iyye kide amana kuri iini afa ma Almasiihi ka afa ka kaniisa kungngo.

<sup>30</sup> Angnga kagosso angnga ka tuu'da tanno Almasiihi.

<sup>31</sup> “I'i yungngo ömö'di ka tinyi pupa yiini ku'bu nja niimö tammo iini ara ka toso kada tuu'da na ungodho no nja aka tammo iini.”

<sup>32</sup> Tumma na küdhü dhorro no eege kungngo, a'a nasaasa tiki a'da taküdhü ma Almasiihi nja kaniisa.

<sup>33</sup> Fa ka ömö'di asaasa aka miini afa miini ka asaasa eyi yiini kungngo fa ka aka mümmü nyuri yoono dhorro.

## 6

### *Laala nja kupupa tanno eene*

<sup>1</sup> Laala, aaga föönyö tumma na kupupa tanno ada nja nakaniimö tammo ada ana eere ma Uugaara, tumma dhorro eege kungngo.

<sup>2</sup> “Ümmü pupa yüüdü nja niimö tammo üüdü,” tumma ma seriye ma Masala na dhidha no ma timi'di tumma eege kamiini,

<sup>3</sup> “amang kada taluna ta'diila a nagürüünü naada tadhabbu ka 'büdhülü.”

<sup>4</sup> Aaga na kupupa no, aaga fa tanangnga laala yaada ka koroo'bo, lakiini aaga inggiri eege afa ma tiya Uugaara ka tiki ya kungngo.

### *Naguugaara nja kasaga*

<sup>5</sup> Kasaga, aaga aföönyö eema ya naguugaara tanno ada ka 'büdhülü ya, a ri'ba a ta'deedene ka oona ana eedi ka tinsili afa maada ka taföönyö tumma na Almasiihi kungngo.

<sup>6</sup> Taalo kudumma eene kiji aaga a'da tadinö kada, lakiini kada kasaga tanno Almasihi kalinggo niimö ya Masala ka asaasa ya.

<sup>7</sup> Aaga alinggo ana eedi dhorro afa maada ka talinggo ada Uugaara taalo a kadu.

<sup>8</sup> Kudumma ada kussu ara Uugaara saga nangnga talingnge a kadu in'dili üürü tasaga üürü ömö'di ya dhorro ya, ka linggo niini na 'diila no.

<sup>9</sup> Aaga na naguugaara no, aaga üüni a kasaga tanno ada nggege, aaga fa tuuru ri'ba eene ka nanggeedi aaga tussu aaga a'da Uugaara yeene i'i ya Uugaara yaada ka 'dotombo'do taalo üüni ada ömö'di könö ku'bu.

### *Mudugusi ma Masala*

<sup>10</sup> Tumma na eere no a'da aaga tana türü a Uugaara ka türü tanno oono na idhindhī no.

<sup>11</sup> Aaga adhifi eema ma koro'bo ma Masala nye'd'de amang kada tambaanya takara ka ünggü tammo Ebliisi.

<sup>12</sup> Taalo angnga keema koro'bo nja diidi ma tuu'da nja eriidö, lakiini nja naguugaara nja kadu tanno iifi no nja kadu ma türü, kadu no anna ka ndüüli no nja nagoronggore tanno oroko no ka 'dotombo'do.

<sup>13</sup> Yungngo ada kara tadhifi eema ma koro'bo ya Masala nye'd'de amang kada tambaanya tümöönö ka eyi tiya ada ka uuru tanno atoroko no, aaga tidhi oona ku'bu ada ka ndatimö linggo nye'd'de.

<sup>14</sup> Aaga kardha ku'bu ana jönnö ma timin'da, aaga tagirni mudugusi ma tadorro mo ada ka nooro,



<sup>15</sup> aaga tagirni egüide ma tindinaana ku'bu nanggeyi naada ma teema tumma ma Masala na 'diila no.

<sup>16</sup> Ana kide nye'd'de aaga a'duga toona ma tamma, amang kada tata magusule ma tatoroko ma finne mo.

<sup>17</sup> Aaga kirni barnete ma toolonadene ada ka nanggüdü aaga ta'duga kulu'ba ma Koronggore kada tumma ma Masala.

<sup>18</sup> Aaga eema nja Masala turi kungngo a Koronggore ya Insili ya aaga fa taadha kide, aaga adinö ko'do miini aaga fara ka Masala ka üüdü ma kadu tanno oono.

<sup>19</sup> Nja a'a afe'de amang kede kara tafa'da nünö ma teema ya, a Masala tanangnga rüsü kede ka eedi neema tumma na 'diila na Masala na küdhü no.

<sup>20</sup> A'a na tafiini miini nadimi'di adene a kadholle, aaga afara ka Masala amang kede tana rüsü ma teema tumma na Masala taalo ri'ba kagu a'a.

### *Tööjülü na eere no*

<sup>21</sup> Lakiini taneene neede nja linggo tanno eede ara Tikikos saga tirina aaga in'dili, örre yeede ya akinyi linggo a'a, yeede ka asaasa i'i ya adho ka fiini ka linggo ma Uugaara ya.

<sup>22</sup> Nagürünü a'a i'i kada amang kini tadirina taneene niidi aaga amang ka nanggeedi naada ka tiicolo.

<sup>23</sup> Ta'diila nja tasaasa nja tamma ma nagöre ma Masala Pupa ndama Uugaara Yasu Almasihi.

<sup>24</sup> Fa ka türü nja kadu nye'd'de no asaasa Uugaara yaaja Yasu Almasihi tasaasa na taalo kara titaalo no.

## **Katcha**

### **Katcha-Kadugli-Miri: Katcha (Old Testament)**

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Katcha-Kadugli-Miri)

Contributor: ECS Diocese of Khartoum Translation Department

All rights reserved.

2020-11-18

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source  
files dated 29 Jan 2022

bc98a4a0-1c85-5c7a-932a-7dcefd213f80